سُورَةُ لقمَان

بِسۡمِ بەناوی ٱللَّهِ خودا ٱلرَّحۡمَٰنِ ئەوپەڕی میهرەبان وبە بەزەیی (ناوێکی پیرۆزی خودایە) ٱلرَّحِيمِ ئەوپەڕی بەخشندە (ناوێکی پیرۆزی خودایە)

الم ئەلف لام میم (١) تِلْكَ ئەوێهێ آيَاتُ ئایات وبەڵگەگەورەکانی الْكِتَابِ کیتابی الْحَكِيمِ تەواو دانا وموحکەمە (٢)

هُدًى ڕێنیشاندەرو هیدایەت وَرَحْمَةً و ڕەحمەتە لِّلْمُحْسِنِينَ بۆ چاکەکاران (٣) الَّذِينَ ئەوانەی يُقِيمُونَ ڕێک ودامەزراوی دەکەن

الصَّلَاةَ نوێژەکان وَيُؤْتُونَ و دەبەخشن ودێنن الزَّكَاةَ زکات و پاککردنەوە وَهُم و ئەوان بِالْآخِرَةِ بە ڕۆژی دوایی هُمْ ئەوان

يُوقِنُونَ بەڕاستی یەقینیان هەیەو دڵنیان (٤) أُولَٰئِكَ ئەوان عَلَىٰ لەسەر هُدًى هیدائەتێکن مِّن لە رَّبِّهِمْ پەروەردگاریەنەوە

وَأُولَٰئِكَ ئەوان هُمُ و هەر ئەوانن الْمُفْلِحُونَ سەرکەوتوو و سەرفرازەکان (٥) وَمِنَ و لە النَّاسِ خەلک (هەیە)

مَن ئەوەی(کەسانێک) يَشْتَرِي دەکرێت لَهْوَ بێ ئاگاکەر و فەرامۆشکەری الْحَدِيثِ قسان لِيُضِلَّ تا گوم بکات و لابدا عَن لە

سَبِيلِ ڕێگای اللَّهِ خودا بِغَيْرِ بە بێ عِلْمٍ زانست وَيَتَّخِذَهَا ودەیکات بە هُزُوًا گاڵتە (پێکراو) أُولَٰئِكَ ئەوانە لَهُمْ بۆیان هەیە

عَذَابٌ عەزاب وئەشکەنجەیەکی مُّهِينٌ ڕیسواکەر و ئابڕوبەر (٦) وَإِذَا و کاتێک تُتْلَىٰ ئەخوێندرێتەوە عَلَيْهِ بەسەریدا

آيَاتُنَا ئایاتەکەنمان وَلَّىٰ پشت هەڵدەکات مُسْتَكْبِرًا بە خۆ زڵ زانییەوە كَأَن هەروەک لَّمْ يَسْمَعْهَا نەیبیستبێت

كَأَنَّ هەروەک ئەوەی فِي (هەبێت) لە أُذُنَيْهِ گوێکانی وَقْرًا گوێگرانی و کەڕی فَبَشِّرْهُ جا مزگێنی بدێ

بِعَذَابٍ بە عەزاب و ئەشکەنجەیەکی أَلِيمٍ زۆر بە ئازار (٧) إِنَّ بەدڵنیایی الَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا بڕوایان هێناوە وَعَمِلُوا و کردویانە

الصَّالِحَاتِ کارەچاکەکان لَهُمْ ئەوە بۆیان جَنَّاتُ بەهەشت وباخەکانی النَّعِيمِ ناز و نیعمەتەکان (٨) خَالِدِينَ هەتاهەتا فِيهَا تیایدان

وَعْدَ بەڵێنی اللَّهِ خودا یە حَقًّا حەق و چەسپاوە وَهُوَ و هەر ئەوە الْعَزِيزُ دەسەڵاتداری الْحَكِيمُ تەواو داناو وکاربەجێ (٩)

خَلَقَ خولقاندوویەتی السَّمَاوَاتِ ئاسمانەکان بِغَيْرِ بەبێ عَمَدٍ کۆڵەگە گەلێک تَرَوْنَهَا کە بیبینن وَأَلْقَىٰ وخستویەتیە فِي ناو

الْأَرْضِ زەوی رَوَاسِيَ چەندین لەنگەرداکوتاو (کێو) أَن تَمِيدَ تا (زەوی) نەلەرزی بِكُمْ پێتان وَبَثَّ وبلاوی کردۆتەوە فِيهَا تیایدا

مِن لە كُلِّ هەموو دَابَّةٍ ڕەووندەیەک وَأَنزَلْنَا ودامانبەزاندووە مِنَ لە السَّمَاءِ ئاسمانەوە مَاءً ئاوێک (چۆن ئاوێک)

فَأَنبَتْنَا جا ڕواندمان فِيهَا تیایدا مِن لە كُلِّ هەموو زَوْجٍ جۆتێکی كَرِيمٍ بەخشندە وبەسود (١٠) هَٰذَا ئەمە

خَلْقُ دروستکردەی اللَّهِ خودا یە فَأَرُونِي دەی نیشام بدەن مَاذَا چییان خَلَقَ خولقاندوە الَّذِينَ ئەوانەی

مِن دُونِهِ (جگەلە خودان) بَلِ بەڵکوو الظَّالِمُونَ ستەمکارەکان فِي لە ضَلَالٍ گوکراپییەکی مُّبِينٍ دیار و ئاشکرا ن (١١)

وَلَقَدْ (سوێند بەخودا) وبەدڵنیایی آتَيْنَا ئێمە بەخشیمان و دامانە لُقْمَانَ لوقمان الْحِكْمَةَ دانایی و حیکمەت أَنِ ئەوەی کە

اشْكُرْ سوپاسگوزاری بکە لِلَّهِ بۆ خودای پەروەردیگار وَمَن و هەر کەسێک يَشْكُرْ سوپاسگوزاری بکات فَإِنَّمَا ئەوە هەر

يَشْكُرُ سوپاسگوزاری دەکات لِنَفْسِهِ بۆ خۆی وَمَن و هەر کەسێکیش (وانەکات) كَفَرَ کوفری کرد فَإِنَّ ئەوە بە دڵنیایی

اللَّهَ خودای پەروەردیگار غَنِيٌّ دەوڵەمەند وبێ نیازێکی حَمِيدٌ سوپاس کراوە (١٢) وَإِذْ (باسی ئەوە بکە) کاتێک قَالَ -

لُقْمَانُ لوقمان -گوتی لِابْنِهِ بەکوڕەکەی وَهُوَ لەو کاتەی ئەو يَعِظُهُ ئامۆژگاری دەکرد يَا بُنَيَّ ئەی کوڕۆکەم (کوڕی شیرینم)

لَا تُشْرِكْ هاوەڵ وشەریك دامەنێ بِاللَّهِ بۆ خودا إِنَّ بەڕاستی الشِّرْكَ هاوەڵ و شەریك دانان لَظُلْمٌ هەر ستەمێکی عَظِيمٌ زۆر مەزنە

(١٣) وَوَصَّيْنَا - الْإِنسَانَ و مرۆڤمان -وەسیەتکرد بِوَالِدَيْهِ بە هەردوو باوانی حَمَلَتْهُ - أُمُّهُ دایکی- (لە سکی) هەڵیگرت

وَهْنًا بەبێ هێزی ولاوازی عَلَىٰ لەسەر (سەرەڕایی) وَهْنٍ بێ هێزی ولاوازیەک وَفِصَالُهُ و جیابوونەوە ودابڕانی (لەشیربڕانی) فِي لە

عَامَيْنِ دووساڵان أَنِ (وەسیەتمان کرد) ئەوەی کە اشْكُرْ سوپاس گوزاری بکە لِي بۆم وَلِوَالِدَيْكَ و بۆ هەردوو باوانت

إِلَيَّ هەر بۆلای منە الْمَصِيرُ سەرئەنجام وگەرانەوە (١٤) وَإِن و ئەگەر جَاهَدَاكَ ئەوان ئەوپەڕی هەوڵ و کۆششیان لەگەڵ دای

عَلَىٰٓ هەتا أَن کە تُشْرِكَ هاوەڵ وشەریکی بکەی بِي پێم مَا شتێک لَيْسَ لَكَ (کە) بۆت نییە بِهِ پێی عِلْمٌ هیچ زانست و زانیاریەک
فَلَا تُطِعْهُمَاۖ ئەوە بەگوێیان مەکە وَصَاحِبْهُمَا هاوڕێ یەتیان بکە فِي لە الدُّنْيَا دونیا مَعْرُوفًاۖ (بە چاکیەک) وَاتَّبِعْ و بکەوە دوای
سَبِيلَ ڕێگا و ڕێبازی مَنْ ئەوکەسەی أَنَابَ بە دڵسۆزی گەڕاوەتەوە إِلَيَّ بۆم ثُمَّ پاشان إِلَيَّ هەر بۆلای خۆمە مَرْجِعُكُمْ گەڕانەوەتان
فَأُنَبِّئُكُم جا هەواڵی ڕاست و دروستان پێ دەدەم بِمَا بەوەی كُنتُمْ تَعْمَلُونَ دەتانکرد (١٥) يَا بُنَيَّ ئەی کوڕۆکەم إِنَّهَا بێگومان ئەوە
إِن ئەگەر تَكُ - مِثْقَالَ بەکێشی حَبَّةٍ دنکێک -بێت مِّنْ لە خَرْدَلٍ خەرتەلێک فَتَكُن - فِي جا لە ناو صَخْرَةٍ گاشە بەردێک -بێت
أَوْ یا فِي لە السَّمَاوَاتِ ئاسمانەکان أَوْ یان فِي لە الْأَرْضِ زەوی يَأْتِ بِهَا - اللَّهُ (ئەوە) خودا -دەیهێنێت إِنَّ بەدڵنیایی
اللَّهَ خودا لَطِيفٌ وردبیی خَبِيرٌ تەواوشارەزا یە لە نهێنی شتەکان (١٦) يَا ئەی بُنَيَّ کوڕۆکەم أَقِمِ ڕێک ودامەزراو بکە
الصَّلَاةَ نوێژ وَأْمُرْ وفەرمان بکە بِالْمَعْرُوفِ بە چاکەو کاری خوازراو وَانْهَ قەدەغەی بکە عَنِ لە الْمُنكَرِ خراپە و کاری نەخوازراو
وَاصْبِرْ وەئارام بگرە عَلَىٰ لەسەر مَا هەر شتێک أَصَابَكَ توشت بووە إِنَّ بێگومان ذَٰلِكَ ئەوانە مِنْ لە عَزْمِ پێویست وگەورە
الْأُمُورِ کارە کانن (١٧) وَلَا تُصَعِّرْ وەرمەگێڕە خَدَّكَ ڕوومەتت (ڕووت) لِلنَّاسِ لەخەلک وَلَا تَمْشِ و مەڕۆ فِي لە
الْأَرْضِ زەویدا مَرَحًاۖ بەکەیفکردن کەشخەلێدانەوە إِنَّ بەڕاستی اللَّهَ خودا لَا يُحِبُّ خۆشی ناوێت كُلَّ هەموو
مُخْتَالٍ خۆبەزلزانێکی (کە لە ڕۆیشتندا خۆبادەدا) فَخُورٍ شانازیکەر (١٨) وَاقْصِدْ مام ناوەند بە فِي لە مَشْيِكَ ڕۆیشتندا
وَاغْضُضْ و کزکە مِن لە صَوْتِكَ دەنگت إِنَّ بەڕاستی أَنكَرَ نامۆترین وناخۆشترینی الْأَصْوَاتِ دەنگەکان لَصَوْتُ هەر دەنگی
الْحَمِيرِ کەرەکانە (١٩) أَلَمْ تَرَوْا ئەدی نەویینیوە (وسەرنجتان نەداوە) أَنَّ کە اللَّهَ خودا سَخَّرَ ڕامی هێناوە وڕوخساندیتی لَكُم بۆتان
مَّا ئەوەی فِي لە السَّمَاوَاتِ ئاسمانەکانە وَمَا وئەوەی فِي لە الْأَرْضِ زەویدایە وَأَسْبَغَ وتێروتەواوی کردوە عَلَيْكُمْ بەسەرتاندا
نِعَمَهُ ناز و نیعمەتەکانی ظَاهِرَةً دیار وَبَاطِنَةً نادیاری وَمِنَ و (هەیە) لە النَّاسِ خەلک مَن ئەوکەسەی يُجَادِلُ دەمەقاڵە دەکات

فِي دەربارەی اللَّهِ خودا بِغَيْرِ بەبێ عِلْمٍ (هیچ) زانست و زانینێک وَلَا وهیچ هُدًى ڕێ نیشاندەرێک وَلَا وهیچ كِتَابٍ کیتابێکی

مُّنِيرٍ ڕۆشنکەرەوە (٢٠) وَإِذَا وەکاتێک قِيلَ (دەوترێ) لَهُمُ پێیان اتَّبِعُوا بکەونە شوێن مَا ئەوەی أَنزَلَ -

اللَّهُ خودا -دایبەزاندووە قَالُوا (دەڵێن) بَلْ بەڵکوو نَتَّبِعُ دەکەوینە شوێن مَا ئەوەی وَجَدْنَا بینیومانە عَلَيْهِ -

آبَاءَنَا بابوباپیرانمان -لەسەرینە (شوێنی کەوتینە) أَوَلَوْ ئەدی ئەگەر كَانَ وابوو الشَّيْطَانُ شەیتان يَدْعُوهُمْ بانگی دەکردن إِلَىٰ بۆلای

عَذَابِ عەزاب وئەشکەنجەی السَّعِيرِ ئاگری هەڵگیرساوی دۆزەخ (٢١) وَمَن وەهەر کەسێک يُسْلِمْ -

وَجْهَهُ ڕوو وئاڕاستەی خۆی -بەتەواوی بسپێرێ إِلَى بە اللَّهِ خودا وَهُوَ لەگەڵ ئەوەی کە ئەو مُحْسِنٌ چاکەکارە فَقَدِ ئەوە بەدڵنیایی

اسْتَمْسَكَ زۆربەتوندی دەستی گرتووە وپابەند بووە بِالْعُرْوَةِ بەدەستەگیرەوەی الْوُثْقَىٰ هەرە توند و تۆڵ ودڵنیا وَإِلَى وە(هەر) بۆلای

اللَّهِ خودایە عَاقِبَةُ سەرئەنجام ودوایی الْأُمُورِ (گشت) کارەکان (٢٢) وَمَن وەهەر کەسێک

كَفَرَ کوفری کرد (ویەکخواپەرستی نەکرد) فَلَا يَحْزُنكَ باخەمبارت نەکات كُفْرُهُ کوفرکردنەکی إِلَيْنَا هەر بۆلای خۆمانە

مَرْجِعُهُمْ گەڕانەوەیان فَنُنَبِّئُهُم ئەوسا هەواڵی ڕاست و دروستیان پێ دەدەین بِمَا دەربارەی ئەوەی عَمِلُوا کردیان إِنَّ بێگومان اللَّهَ خودا

عَلِيمٌ زانایە بِذَاتِ بە ناوخودی الصُّدُورِ سینگ و دڵەکان (٢٣) نُمَتِّعُهُمْ خۆشگوزەرانیان پیدەکەین قَلِيلًا کەمێک ثُمَّ پاشان

نَضْطَرُّهُمْ ناچار و پەلکێشیان دەکەین إِلَىٰ بۆلای عَذَابٍ عەزاب و ئەشکەنجەیەکی غَلِيظٍ دڕوڕەق وسەخت (٢٤)

وَلَئِن و ئەگەر بێت و سَأَلْتَهُم (پرسیاریان لێ بکەی) مَّنْ کێ خَلَقَ خولقاندوویەتی السَّمَاوَاتِ ئاسمانەکان وَالْأَرْضَ وزەوی؟

لَيَقُولُنَّ ئەو بەدڵنیایی هەردەڵێن: اللَّهُ خودا قُلِ بڵێ الْحَمْدُ هەرچی سوپاس و ستایشە لِلَّهِ هەر بۆ خودایە بَلْ بەڵام أَكْثَرُهُمْ زۆربەیان

لَا يَعْلَمُونَ نازانن (٢٥) لِلَّهِ هەر بۆخودایە مَا هەرچی فِي لە السَّمَاوَاتِ ئاسمانەکان وَالْأَرْضِ وزەویدایە إِنَّ بەڕاستی

اللَّهَ خودا هُوَ هەرخۆی الْغَنِيُّ تەواودەوڵەمەند ی الْحَمِيدُ تەواو سوپاس و ستایشکراوە (٢٦) وَلَوْ ئەگەر هاتوو أَنَّمَا ئەوەی هەیە

فِي له الْأَرْضِ زەوی مِن له شَجَرَةٍ درەخت أَقْلَامٌ چەندەها قەڵەم بوا وَالْبَحْرُ وە ئەوەی دەریایە يَمُدُّهُ (هەر) پێی بدات مِن له

بَعْدِهِ دوای ئەویشا سَبْعَةُ حەوت أَبْحُرٍ (دەریا) مَّا نَفِدَتْ دوای نایێت و نابڕێتەوە كَلِمَاتُ وتەکانی اللَّهِ ۗ خودا إِنَّ بەڕاستی

اللَّهَ خودا عَزِيزٌ دەسەڵاتداری باڵادەستی حَكِيمٌ دانایە (٢٧) مَّا خَلْقُكُمْ خولقاندنتان (-شتێک) نیە

وَلَا بَعْثُكُمْ و زیندوکردنەوەشتان (-شتێک) نیە إِلَّا تەنها كَنَفْسٍ وەک (خولقاندن و زیندوکردنەوەی) نەفسێک (نەبێت)

وَاحِدَةٍ ۗ یەک نەفس إِنَّ بەڕاستی اللَّهَ خودا سَمِيعٌ تەواو بیسەری بَصِيرٌ تەواو بینەرە أَلَمْ تَرَ ئەدی نەتدیووە أَنَّ کەوا اللَّهَ خودا

يُولِجُ - اللَّيْلَ شەو -دەخاتە فِي ناو النَّهَارِ رۆژ وَيُولِجُ - النَّهَارَ ورۆژیش-دەخاتە فِي ناو اللَّيْلِ شەو

وَسَخَّرَ ورامی هێناوە و ڕوخساندوویەتی الشَّمْسَ خۆر وَالْقَمَرَ ومانگ كُلٌّ گشتی يَجْرِي ڕێ دەکات إِلَىٰ تاکو أَجَلٍ ماوە و کاتێک ی

مُّسَمًّى پێشتر دیاریکراو وَأَنَّ وبەڕاستی اللَّهَ خودا بِمَا بەوەی تَعْمَلُونَ دەیکەن خَبِيرٌ تەواوشارەزایە (٢٩) ذَٰلِكَ ئەوە

بِأَنَّ بەوەی کە بەڕاستی اللَّهَ خودا هُوَ هەرخۆی الْحَقُّ حەققە وَأَنَّ وەبێگومان مَا هەرچی

يَدْعُونَ ئەوان هاواری لێدەکەن وبانگی دەکەن (دەیپەرستن) مِن له دُونِهِ غەیری ئەو الْبَاطِلُ بەتاڵ و پوچە وَأَنَّ و بەڕاستی اللَّهَ خودا

هُوَ هەرخۆی الْعَلِيُّ بەرزی الْكَبِيرُ گەورەیە (٣٠) أَلَمْ تَرَ سەرنجت نەداوە أَنَّ کەوا الْفُلْكَ کەشتی تَجْرِي ڕێ دەکات و دەڕوات

فِي له ناو الْبَحْرِ دەریا بِنِعْمَتِ بەناز و نیعمەتی اللَّهِ خودا لِيُرِيَكُم تاکونیشانتان بدات مِّنْ هەندێک له

آيَاتِهِ بەڵگەدیاروگەورەکانی خۆی إِنَّ بەڕاستی فِي ذَٰلِكَ له مانەدا (هەیە) لَآيَاتٍ چەندەها بەڵگەی گەورە ودیار لِّكُلِّ بۆگشت

صَبَّارٍ کەسێک زۆر ئارامگربێت شَكُورٍ (کەسێک) زۆرسوپاسگوزار بێت (٣١) وَإِذَا و کاتێک غَشِيَهُم دایپۆشین مَّوْجٌ شەپۆلێک

كَالظُّلَلِ وەک هەورەکان دَعَوُا (ئەوە) هاواری- اللَّهَ خودا -دەکەن مُخْلِصِينَ دڵسۆزانە لَهُ بۆی الدِّينَ ملکەچ ن فَلَمَّا جا هەرکە

نَجَّاهُمْ نەجاتی دان ورزگاری کردن إِلَى بۆ الْبَرِّ وشکانی فَمِنْهُم ئەوە لەوان (هەیە) مُّقْتَصِدٌ مام ناوەندییە وَمَا يَجْحَدُ و نکۆڵی ناکات

بِآيَاتِنَا له بەڵگەگەورەکانمان إِلَّا تەنها كُلُّ هەموو ئەوانەی خَتَّارٍ زۆرپەیمانەشکێنی كَفُورٍ زۆر سپڵەی ناشوکرن (٣٢)

يَا أَيُّهَا هۆ ئەی النَّاسُ خەلک ینە اتَّقُوا بترسن و خۆ بپارێزن له رَبَّكُمْ پەروەردیگارتان وَاخْشَوْا وبترسن له يَوْمًا رۆژێک

لَّا يَجْزِي پاداشت ناداتەوە وَالِدٌ (هیچ) باوکێک عَن لەجیان وَلَدِهِ رۆڵەکەی وَلَا مَوْلُودٌ و (نه هیچ) لەدایکبوێکیش هُوَ خۆی

جَازٍ پاداشدەرەوەیە عَن لەجیات وَالِدِهِ باوکی شَيْئًا بەهیچ شتێ إِنَّ بێگومان وَعْدَ بەڵێنی اللَّهِ خودا حَقٌّ حەق و ڕاست و دروسته

فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ جا با هەڵتان نەخەڵەتێنێ و مەغرورتان نەکات الْحَيَاةُ ژیانی الدُّنْيَا دونیا و نزم

وَلَا يَغُرَّنَّكُم وفریوتان نەدات و مەغرورتان نەکات بِاللَّهِ بەخودا الْغَرُورُ هەرچی فریودەر ومەغرورکەرێکه (٣٣) إِنَّ بەڕاستی

اللَّهَ خودا عِندَهُ لای خۆیەتی عِلْمُ زانین و زانستی السَّاعَةِ (ڕۆژی قیامەت) وَيُنَزِّلُ ودادەبەزێنێت الْغَيْثَ بەهانا چوو (بارانێکه)

وَيَعْلَمُ ودەزانێت مَا چی فِي (هەیە) لەناو الْأَرْحَامِ منداڵدانەکانەکان وَمَا تَدْرِي - نَفْسٌ و (هیچ) نەفسێک -نازانێت مَّاذَا چی

تَكْسِبُ بەدەستدەهێنێ غَدًا سبەی وَمَا تَدْرِي - نَفْسٌ و (هیچ) نەفسێک -نازانێت بِأَيِّ له کام أَرْضٍ خاك تَمُوتُ دەمرێت

إِنَّ بەڕاستی اللَّهَ هەرخودا عَلِيمٌ تەواو زانا ی خَبِيرٌ تەواو شارەزایه (٣٤)
